

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:

**JISMONIY TARBIYA VA OLIMPIYA HARAKATI TARIXI
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	1 000 000-Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010 000-Xizmat ko'rsatish
Ta'lim yo'nalishi:	61010200– Sport faoliyati:(faoliyat turlari bo'yicha)

Fan/modul kodi JTOH2301		O'quv yili 2025-2026	Cemecrp 1	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi	48	72	120	
2.	I. Fanning mazmuni Ma'naviy barkamol va jismoniy sog'lom insonni tarbiyalashning muhim vositasiga aylangan sport: olimpiya go'yalari va olimpiya qadriyatlarini keng targib etishga xizmat qilmoqda. Jismonan sog'lom, ma'naviy yetuk, yuksak intellektual salohiyat, zamonaviy bilimlarga ega, mustaqil fikrlaydigan, kelajakka ishonch bilan qaraydigan barkamol avlodni tarbiyalash asosiy vazifalar sifatida belgilangan. Bu yo'nalishdagi ishlar talaba-yoshlarda zamonaviy dunyoqarash, ularning ongiga vatanparvarlik, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, o'z Vataniga xizmat qilish kabi yuksak tuyg'ularni kamol toptirishga qaratilgan. Mazkur dastur mazmuni jismoniy tarbiya va sport sohasi uchun intellektual salohiyati yuqori bo'lgan, yuksak bilimli, raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashga yo'naltirilgan. "Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" fani talabalarga o'z sohasini yanada chuqurroq o'rganish va kasbiy bilimlarini tushunarli, qiziqarli ravishda taqdim etish, kelajakda jismoniy tarbiya, sport, olimpiya tizimi sohasida mustaqil samarali faoliyat olib borish inkonini beradi. "Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" fani umumkasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, bakalavriat ta'lim yo'nalishida 1-kursda o'qitiladi. Mazkur fan boshqa umumkasbiy fanlarning nazariy va uslubiy asosini tashkil qiladi. Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarning jismoniy tarbiya va sportni turli tarixiy davrlarda rivojlanish qonuniyatlari, tizimlari to'g'risidagi ilmiy-nazariy bilimlarini shakllantirishdir. Fanning vazifasi – talabalarga jismoniy tarbiya va sport tarixini ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilish, jismoniy tarbiya va sport sohasida erishilgan yutuqlarni, O'zbekistonda jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixini, jismoniy tarbiya usullari, shakllari, vositalarini rivojlanishi hamda eng ilg'or tajribalarini o'rgatishdan iborat. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari). II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. "Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" faniga kirish. Qadimgi davrda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiya. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi fanining asosiy maqsadi va				

vazifalari. Fanning mazmuni va asosiy tushunchalari. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi fanining asosiy davrlari. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi fanining o'rganish manbalari. Fanning jismoniy tarbiya va olimpiya sporti sohasidagi o'rni va ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati. Qadimgi davrda jismoniy tarbiyaning xususiyatlari. Qadimgi Sharq davlatlarida jismoniy tarbiya. Qadimgi Gretsiya davlatlarida jismoniy tarbiya. Sparta va Afina tarbiya tizimlari. Qadimgi olimpiya o'yinlari va ularning ahamiyati. Qadimgi Rimda jismoniy tarbiya.

2-mavzu. O'rta asrlarda jismoniy tarbiya va sport (V – XVII asrlar)

O'rta asrlarda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiyaning rivojlanish xususiyatlari (V–XVII asrlar). Yevropa davlatlarida feodallar, dehqonlar va shaharliklarning jismoniy tarbiyasi. Ritsarlarni tarbiyalash tizimi. Gumanistlarning jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari. Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida o'rta asrlarda jismoniy tarbiya.

3-mavzu. Yangi davrda jismoniy tarbiya va sport (XVIII – XIX asrlar)

Yangi davrda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiya va sport. Jismoniy tarbiya nazariy asoslarining taraqqiy etishi. Yevropa mamlakatlarida gimnastika tizimlarining vujudga kelishi. Angliya va AQShda sport va sport o'yinlarining rivojlanishi. Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida jismoniy tarbiya.

4- mavzu. Eng yangi davrda jismoniy tarbiya va olimpiya harakati (XX asr boshlari – hozirgi davrgacha)

Eng yangi davrda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiya va sport rivojlanishining xususiyatlari. Jahon urushlari o'rtasidagi davrda chet el mamlakatlarda jismoniy tarbiya va sport. Jismoniy tarbiyaning harbiylashtirilishi. Sportning professional va zamonaviy yo'nalishlari. Xalqaro sport harakati vujudga kelishining asosiy omillari. Sportning taraqqiy etishi va xalqaro sport tashkilotlarining tuzilishi. Xalqaro sport federatsiyalari. Jahon, Yevropa va Osiyo chempionatlari. Hozirgi davrda sport harakatining rivojlanishi va dolzarb muammolari.

5- mavzu. Markaziy Osiyoda qadimgi davr va o'rta asrlarda jismoniy tarbiya va sport

Qadimgi davrda Markaziy Osiyoda jismoniy tarbiyaga oid arxeologik topilmalar va yozma manbalar. "Avesto"- qadimgi yozma ma'naviy va ma'rifiy manba sifatida. Qadimgi Markaziy Osiyo xalqlarining ta'lim-tarbiya tizimi va turmush tarzida jismoniy tarbiyaning ahamiyati.

Qadimgi ajdodlarimiz jismoniy tarbiyasining xususiyatlari. Qadimgi O'zbekiston xalqlarining o'yinlari va jismoniy mashqlarining umumiy tavsifi. Markaziy Osiyoda o'rta asrlar davrida jismoniy tarbiya (IX – XVI asrlar). Sharqning buyuk alloma va mutafakkirlarining jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari. Abu Ali Ibn Sinoning "Tib qonunlari" asarida jismoniy tarbiya to'g'risida. Amir Temurning harbiy-jismoniy ta'limoti. O'rta asrlar davrida Markaziy Osiyo xalqlarining jismoniy mashqlari va milliy o'yinlari.

6- mavzu. Markaziy Osiyo va O'zbekistonga hozirgi zamon sportining kirib kelishi (XIX asr oxiri – XX asrning boshlari)

XIX asrning oxiri-XX asrning boshlarida Markaziy Osiyoda zamonaviy sportning rivojlanishi. O'zbekiston xalqlarining o'yinlari va jismoniy mashqlarining umumiy tavsifi. Markaziy Osiyoda o'rta asrlar davrida jismoniy tarbiya (IX – XVI asrlar). Buxoro amirligida davlat boshqaruvi va qo'shin. Xiva xonligida davlat boshqaruvi va qo'shin. Qo'qon xonligida davlat boshqaruvi va qo'shin. XIX asr oxiri – XX asrning boshlarida Turkistonda milliy ziyolilarning ma'rifatparvar jadidchilik harakati (arabcha jadid – yangi) vujudga kelib, ular tomonidan yangi maqomga hos maktablar tashkil qilingan.

7- mavzu. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi (1920-1990 yy.)

O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportni rivojlanish xususiyatlari. Jismoniy tarbiya bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash. Mehnat va o'quv muassasalarida jismoniy tarbiya va sport. Sport inshootlarini qurish. Respublika va Butunittifoq spartakiadalari. O'zbekiston sportchilarining sobiq Ittifoq terma jamoasi tarkibida xalqaro sport musobaqalarida ishtiroki va yutuqlari

8- mavzu. O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sport (1991 – hozirgi davrgacha)

O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi va istiqbollari. O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida»gi yangi tahridagi Qonuni va uning ahamiyati. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va hukumatining jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi qarorlari. Ommaviy sport tadbirlari. O'zbekistonda milliy sport turlari va xalq o'yinlarini rivojlantirishga doir musobaqalar. O'quvchi yoshlarning sport musobaqalari. Bolalar sporti. Ayollar sporti. Nogironlar va jismoniy imkoniyati cheklangan shahslarning moslashtiruvchi sportini rivojlantirish yo'llari.

9- mavzu. O'zbekistonda Olimpiya harakatining rivojlanishi

O'zbekistonda olimpiya harakatining rivojlanish davrlari. O'zbekiston sportchilarining sobiq ittifoq terma jamoasi tarkibida 1952-1992, 1994-2022 yillarda o'tkazilgan Olimpiya o'yinlaridagi ishtiroki.

O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida olimpiya harakatining rivojlanishi. O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasining (O'zMOQ) tashkil topishi (1992). O'zMOQning XOQ tomonidan tan olinishi. O'zMOQ Nizomi Olimpiya xartiyasiga mos ravishda tuzilgan xujjat sifatida. O'zMOQning maqsadi va vazifalari. O'zbekiston MOQning tarkibi va asosiy organlari. O'zMOQ prezidentlari.

O'zbekiston Respublikasi Olimpiya Akademiyasi, uning maqsadi va vazifalari. O'zbekiston sportchilarining Olimpiya o'yinlaridagi ishtiroki va yutuqlari

10- mavzu. Olimpiada va Olimpiada sari yo'l. Qadimgi Olimpiya o'yinlari.

Qadimgi davrda Yunonistonda Olimpiya o'yinlari. Qadimgi Yunonistonda Olimpiya o'yinlarining vujudga kelishi. Qadimgi olimpiya o'yinlari haqidagi afsonalar. Qadimgi olimpiya o'yinlarining dasturi va ularning xususiyatlari. Qadimgi Olimpiya o'yinlarining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy ahamiyati. Qadimgi yunon olimpiya o'yinlarining ta'qiqlanish sabablari.

11- mavzu. Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining qayta tiklanishi

Olimpiya o'yinlarini qayta tiklash g'oyalarining rivojlanishi. XIX asrning oxirida zamonaviy olimpiya o'yinlarini tiklash g'oyasining hayotga tatbiq etilishi. P'yer de Kuberten hayoti va faoliyatining ahamiyati. I Xalqaro ta'sis Kongressi (1894) va uning tarixiy ahamiyati.

12- mavzu. Xalqaro Olimpiya ko'mitasi va strategik jarayon.

Xalqaro Olimpiya Ko'mitasi va uning faoliyati. Xalqaro olimpiya tizimining umumiy tuzilmasi. Xalqaro Olimpiya Qo'mitasi (XOQ) va uning faoliyati. Olimpiya Xartiyasi – olimpiya harakatining asosiy huquqiy xujjati. XOQning maqsadi va vazifalari. XOQning tarkibi va asosiy organlari. XOQ sessiyalari. XOQ prezidentlari. XOQning shtab-kvartirasi.

Olimpiya kongresslari va ularning ahamiyati. Xalqaro Olimpiya akademiyasi va uning faoliyati. Xalqaro sport federatsiyalari (XSF) va ularning faoliyati. XSF Bosh Assambleyasi, uning maqsadi va vazifalari.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlarida quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. mavzu. Qadimgi davrda jismoniy tarbiya va sport
2. mavzu. O'rta asrlarda jismoniy tarbiya va sport (V – XVII asrlar)
3. mavzu. Yangi davrda jismoniy tarbiya va sport (XVIII – XIX asrlar)
4. mavzu. Eng yangi davrda jismoniy tarbiya va sport (XX asr boshlari – hozirgi davrgacha)
5. mavzu. Qadimgi Olimpiya o'yinlari
6. mavzu. Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining qayta tiklanishi. Xalqaro Olimpiya qo'mitasi
7. mavzu. Qishki Olimpiya o'yinlari
8. mavzu. Paralimpiya qo'mitasi
9. mavzu. Olimpiya o'yinlariga kiritilgan sport turlari haqida umumiy tafsif
10. mavzu. Markaziy Osiyo va O'zbekistonga hozirgi zamon sportining kirib kelishi (XIX asr oxiri – XX asrning boshlari)
11. mavzu. O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sport (1991 – 2000 yilgacha)
12. mavzu. O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sport (2000 – 2022 yil hozirgi davrgacha)

Seminar mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi

lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan tahminiy mavzular:

1. Qadimgi Yunoniston falsafasi, tibbiyoti va san'atida jismoniy tarbiya masalalari.
2. Qadimgi olimpiya o'yinlarining dasturi va ularning xususiyatlari.
3. O'rta asrlarda Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida jismoniy tarbiya.
4. Qadimgi Rimda jismoniy tarbiya
5. Jahon va Yevropa birinchi chempionatlarining tashkil topishi.
6. Xalqaro sport va olimpiya harakatining vujudga kelishining asosiy omillari.
7. Olimpiya Kongresslari va ularning ahamiyati.
8. Pyer de Kuberten hayoti va faoliyati.
9. Olimpiya o'yinlarining xususiyatlari (1896– hozirgi davrgacha).
10. Qishki Olimpiya o'yinlari (1924 – hozirgi davrgacha).
11. Jahon talabalari Universiadalarining vujudga kelishi.
12. Xalqaro olimpiya ta'limi tizimi: tashkiliy tuzilmasi va faoliyatlari.
13. Xalqaro Olimpiya Akademiyasi va uning faoliyati.
14. Olimpiya ramzlari: yaratilish tarixi, mazmun-mohiyati, foydalanish tartibi.
15. Kontinental va regional o'yinlar: tarixi, dastiri, tashkil qilish tartibi, ahamiyati.
16. Osiyo o'yinlari (1951 – hozirgi davrgacha).
17. Qadimgi Markaziy Osiyo xalqlarining jismoniy mashqlari va o'yinlari.
18. Buyuk alloma va mutafakkirlarining jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari.
19. Abu Ali Ibn Sinoning "Tib qonunlari" asarida jismoniy tarbiya to'g'risida.
20. Amir Temurning harbiy-jismoniy ta'limoti.
21. O'rta asrlar davrida Markaziy Osiyo xalqlarining jismoniy mashqlari va milliy o'yinlari.
22. Markaziy Osiyo va O'zbekistonda birinchi sport jamiyatlarining tashkil topishi..
23. O'zbekistonda zamonaviy sport turlarining rivojlanishi.
24. O'zbekiston sportchilarining 1952–1992 yillardagi Olimpiya o'yinlarida ishtiroki.
25. O'zbekiston sportchilarining 1994–hozirgi davrgacha o'tkazilgan Olimpiya o'yinlaridagi yutuqlari.
26. O'zbekiston Respublikasi «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida»gi qonui va uning ahamiyati.

	27. O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasi, maqsadi va vazifalari. 28. O'zbekistonda Paralimpiya harakatining vujudga kelishi va rivojlanishi. 29. O'zbekistonda olimpiya sport turlarining rivojlanishi. 30. O'zbekistonda ommaviy jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishning zamonaviy kotsepsiyalari. 31. Butunjahon antidoping agentligi (WADA) va uning faoliyati. 32. O'zbekiston Respublikasi Milliy antidoping agentligi faoliyati. 33. Olimpiya xartiyasi: qabul qilinish tarixi, asosiy mazmuni, olimpizm tamoyillari mohiyati, ahamiyati. 34. Olimpiya o'yinlarini namoyish etishda ommaviy axborot vositalarining roli. 35. Olimpiya o'yinlaridagi boykotlar va siyosiy namoyishlar. 36. Tanlangan sport turlarining tarixi. 37. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va hukumatining jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi qarorlari. Mustaqil o'zlashtiradigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan mustaqil ishini tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakillanadigan kompetensiyalari). 5.1. Talaba bilishi kerak: “Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi” fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba: - jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixining asosiy davrlari, - jismoniy tarbiya va olimpiya harakati rivojlanish qonuniyatlari, - O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport harakatini rivojlanish tarixi, - jahon xalqlarining jismoniy tarbiya va sport tarixi to'g'risida ilmiy nazariy bilimlarga ega bo'lishi kerak; - xalqaro sport va olimpiya harakati tarixini, uning rivojlanish bosqichlari va asosiy xususiyatlarini to'g'ri aniqlash ko'nikmalariga ega bo'lishi, - ilmiy-nazariy jihatdan olingan bilimlarni tahlil qilish, amaliy mashg'ulotlarda mustaqil fikr yuritish, bilimlarga ijodiy yondoshish malakalariga ega bo'lishi kerak.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadilar; • Seminar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni qilish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. O'qitishning dasturiy ta'minot vositalari.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Mustaqil ta'lim topshiriqlari mazkur kurs mazmunini to'liq qamrab olish

maqsadida tayyorlangan bo'lib, nazariy egallangan bilimlarni kengaytirish, talabalarning mustaqil o'qish faoliyatini yo'lga qo'yishga asoslangan.

Mustaqil topshiriqlari talabaning o'quv yuklamasining tarkibiy qismiga kirib, unda talaba tomonidan minimal 1 kredit (30 soat hajmda) to'planishi lozim. Mazkur kursdagi maavzular yuzasidan topshiriqlar amaliy xarakter (axborot texnologiyali taqdimot, nazorat resurs)da bo'lib talaba tomonidan mustaqil o'zlashtirilishi va topshirilishi shart.

1 kurs talabasi mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularini chuqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslublari va AKT (dasuturiy ta'minot) vositalaridan foydalanish;
- fan mavzulari va magistrlik dissertasiya ishlari bo'yicha Microsoft PowerPoint dasturida taqdimot tayyorlash va ilmiy seminarlarda muhokamadan o'tkazish.

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

6. **VIII. Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbaalari**
- Asosiy adabiyotlar**
1. Kurbanov.Dj.I. Jismoniy tarbiya va sport tarixi.(1 qism) O'quv qo'llanma "Kamolot nashiryoti" 2022
 2. Qo'ziyeva.F.I. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi. (2 qism)O'quv qo'llanma "Durdona"2022
 3. Djalilova L.A. Olimpiya harakati tarixi. Darslik. T: ITA-press, 2018.
- Qo'shimcha adabiyotlar**
4. O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi qonuni. "Xalq so'zi", 2015 yil 5 sentabrdagi soni.
 5. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. T.:, "O'zbekiston", 2019.
 6. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari. T.: "O'zbekiston", 2019.

	7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 118-son qarori "2019-2023 yillar davrida O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni rivojlantirish Kontsepsiysi". 13.02.2019. 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 24.01.2020. 9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5924-son farmoni. 24.01.2020. 10. Акрамов А.К. Ўзбекистонда жисмоний тарбия ва спорт тарихи. Ўқув қўлланма. Т.: ЎзДЖТИ нашриёти, 1999. Internet-saytlari 11. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali. 12. www.lex.uz – O'zRespublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 13. www.ziyonet.uz – O'zbekiston Respublikasi madaniy-ma'rifiy portali. 14. www.natlib.uz – O'zbekiston Respublikasi Milliy kutubxonasi. 15. www.olympic.uz – O'zbekiston Respublikasi Milliy Olimpiya qomitasi. www.paralympic.uz – O'zbekiston Paralimpiya assosiatsiyasi.
7.	Fan dasturi Buxoro davlat universiteti kengashining 2025 yil "29" <i>avgust</i> <i>1</i>-sonli bayoni bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sullar M.J. Abdullayev - BuxDU, "Sport nazariyasi va metodikasi" kafedrası, p.f.d.(DSc), professori; M.M. Ibragimov - BuxDU, "Sport nazariyasi va metodikasi" kafedrası Dotsenti
9.	Taqrizchilar: 1. R.X. Kadirov – BuxDU, "Sport nazariyasi va metodikasi" kafedrası professori, p.f.n 2. A.E. Sattorov – BuxDU "Sport faoliyati" kafedrası mudiri (PhD), professori